

Gemeenteraad van Nijkerk
Postbus 1000
3860 BA NIJKERK

Uw brief van

Ons kenmerk 39956

Uw kenmerk

Bijlage

Datum 21 maart 2019

Behandeld door A. Lamers

09 MEI 2019

Onderwerp Voortgang inclusie agenda

Team Adviseurs Dagelijks Leven

Geachte heer, mevrouw,

Op 14 december 2017 heeft de gemeenteraad de Nijkerkse Inclusie Agenda vastgesteld. Met deze brief informeren wij u over de voortgang hiervan.

Nijkerkse Inclusie Agenda: meedoen en meetellen in Nijkerk

Nijkerk wil een inclusieve gemeente zijn: een samenleving die verscheidenheid verwelkomt en verschillen respecteert. Een samenleving waarin men trots is dat alle mensen betrokken zijn, deelnemen en een bijdrage kunnen leveren. Een samenleving die toegankelijk is voor iedereen, in alle aspecten van het leven.

Het VN-verdrag voor de rechten van de mens, in het bijzonder de rechten van mensen met een beperking, roept gemeenten op om een lokale inclusie agenda op te stellen: een plan waarin wordt beschreven hoe in de gemeente werk wordt gemaakt van inclusie.

In de Nijkerkse Inclusie Agenda is dit verder aangeduid als het bevorderen van de toegankelijkheid op verschillende onderdelen:

- de fysieke toegankelijkheid (openbare gebouwen en openbare ruimte);
- de schriftelijke/ digitale toegankelijkheid (begrijpelijk taalgebruik en duidelijke informatie);
- de sociale/ mentale toegankelijkheid (hoe met elkaar wordt omgegaan, in het bijzonder houding en gedrag van professionals in een dienstverlenende functie).

In de Nijkerkse Inclusie Agenda is op deze verschillende onderdelen eind 2017 voor uw raad in beeld gebracht waar we staan, waar we aan willen werken en waar kansen liggen, zowel voor de gemeente als partijen in de samenleving. Daarnaast bevatte het plan een aantal concrete activiteiten hoe in 2018 verder werk werd gemaakt van inclusie.

Wat is de afgelopen periode via de Nijkerkse Inclusie Agenda bereikt?

De afgelopen periode hebben we gewerkt aan het bevorderen van de toegankelijkheid via:

- Bewustwording: betrokkenen alert en bekwaam maken in hun gedrag ten opzichte van mensen met een beperking of andere achtergrond.
- Gewoon doen: vanuit de dagelijkse praktijk/ goede voorbeelden en verbeteringen in de toegankelijkheid, tastbaar en voelbaar maken.
- Samen aan zet: betrokkenen in de samenleving stimuleren om ook met het verbeteren van de toegankelijkheid aan de gang te gaan en als gemeente het goede voorbeeld geven.
- Kansen zien en benutten: onder de aandacht brengen van kansen om met de verbetering van de toegankelijkheid aan de slag te gaan en daarbij ervaringsdeskundigen te betrekken.

Om deze uitgangspunten in de praktijk te brengen werd de hulp ingeschakeld van MEE, een organisatie die beschikt over de nodige kennis en expertise rondom inclusie. In nauwe samenwerking met hen is de afgelopen periode met name ingezet op: het trainen van professionals/ vrijwilligers in het herkennen van en omgaan met mensen met een (niet-zichtbare) beperking en het opzetten van een pool van getrainde ervaringsdeskundigen (inwoners die zelf een beperking hebben en hun persoonlijke ervaringen willen delen om van te leren). Hieronder lichten we dit verder toe.

Bewust, alert en bekwaam

Meer dan honderd professionals en vrijwilligers die actief zijn in onze gemeente zijn de afgelopen periode door MEE getraind in het herkennen van en omgaan met mensen met een (niet-zichtbare) beperking. Belemmeringen in de toegankelijkheid worden meestal niet willens en wetens opgeworpen, vaak is er sprake van een zekere onwetendheid. In deze training werd, naast een stuk basiskennis over verschillende beperkingen, vooral ingezoomd op effectief communiceren en concrete tips en handvatten geboden om in de dagelijkse praktijk toe te passen. Op verzoek van de deelnemers werd, in vervolg op deze basistraining, ook een verdiepingsaanbod op maat aangeboden. Hier heeft een kwart van de deelnemers gebruik van gemaakt.

De deelnemers van de training waren zeer divers: van professionals uit de zorg, wonen, handhaving en veiligheid tot vrijwilligers in de kunst, cultuur en sport. Ook is de training door bijna elk team van de gemeente Nijkerk gevolgd. Van de front-office teams Service & Informatie en Maatschappelijke Ondersteuning zijn zelfs alle medewerkers getraind. Via de training is verandering bewerkstelligd in het denken, de houding en het gedrag richting mensen met een beperking of een andere achtergrond. We denken dat we hiermee een stevige en langdurige basis hebben gelegd voor het werken aan inclusie.

Vanuit de praktijk horen we terug dat deelnemers zich als ware ambassadeurs inzetten binnen hun eigen hun organisatie en netwerk, waardoor de inclusie-gedachte zich als een olievlek over Nijkerk verspreidt. Zo is er een organisatie die het ontwerp van de verbouwing van zijn front-office heroverweegt, om beter tegemoet te komen aan de wensen van mensen met een beperking. Ook bij nieuwe plannen en nota's, bijvoorbeeld in het evenementenbeleid, wordt expliciet een paragraaf rondom toegankelijkheid toegevoegd. Maar de voornaamste verandering zit in de onderlinge omgang tussen mensen, doordat de deelnemers zich beter in kunnen leven in anderen, er meer begrip en respect is en conflictsituaties worden vermeden.

Voor en door ervaringsdeskundigen

Al bij de totstandkoming van de Nijkerkse Inclusie Agenda in 2017 hadden we met het oprichten van een panel van ervaringsdeskundigen geëxperimenteerd. Hieruit leerden we dat dit de nodige begeleiding, expertise en geduld vroeg. Zodoende werd voor 2018 met MEE overeengekomen dat zij hun tijd, kennis en kunde in zouden zetten om een stevige pool van ervaringsdeskundigen voor Nijkerk neer te zetten. Inwoners die interesse hadden om ervaringsdeskundige te worden, kregen daarom uitgebreide training en intervisie aangeboden. Dit resulteerde eind 2018 in een stevige pool van vijf getrainde en zeer gemotiveerde ervaringsdeskundigen.

Het accent binnen de pool ligt op het hebben van een niet-zichtbare beperking, zoals autisme,

Borging van de Inclusie Agenda naar de toekomst

De komende maanden zullen wij nadenken hoe we de Nijkerkse Inclusie Agenda in het licht van het coalitieakkoord 'Verbinden met ambitie' naar de toekomst toe kunnen borgen. In de volgende actualisatie van het Uitvoeringsprogramma vindt de overweging plaats of deze agenda voor 2020 en verder als speerpunt moet worden aangemerkt en zo ja op welke onderdelen. Wij denken dat er nog kansen liggen om het inclusieve denken verder uit te dragen en in de praktijk te brengen, bijvoorbeeld door verder in te zoomen op de fysieke toegankelijkheid in de gemeente Nijkerk. We constateren daarbij dat er momenteel veel verschillende projecten en initiatieven lopen waarin gewerkt wordt aan transformatie en cultuurverandering. Denk aan de activiteiten in het kader van de beweging Samen Nijkerk 2.0, het Innovatie-team in het sociale domein en de inzet op de kwaliteit van onze dienstverlening. We denken dat deze projecten elkaar kunnen versterken en door ze meer met elkaar in verband te brengen we ook effectiever zijn in het werken aan een inclusieve samenleving. De ideeën hierover komen terug in het programma Volwassenen en Ouderen die uw raad eind dit jaar krijgt aangeboden.

Uitnodiging en informatie

We nodigen de leden van uw raad van harte uit om ook de training rondom het herkennen van en omgaan met mensen met een beperking te volgen en in gesprek te gaan met de pool van ervaringsdeskundigen. Een uitnodiging hiervoor zal met de griffie worden afgestemd en u op een later moment toegestuurd worden. Heeft u voor die tijd nog vragen of opmerkingen? Neemt u dan gerust contact op met Anja Lamers van het Team Adviseurs Zelfredzaamheid Dagelijks Leven, te bereiken op telefoonnummer 14033 of per mail gemeente@nijkerk.eu.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Nijkerk,

De secretaris,

De burgemeester,

de heer G. van Beek

de heer mr. drs. G.D. Renkema

hersenletsel of een verstandelijke beperking. We zijn deze inwoners dankbaar dat zij zich zo kwetsbaar en open opstellen, zodat anderen van hun ervaringen kunnen leren. In de praktijk zien we dat de verhalen en ervaringen van deze ervaringsdeskundigen telkens weer veel indruk maken op de betrokkenen. Vaak passeren er zaken (knelpunten/ kansen in de toegankelijkheid) waar de professional of vrijwilliger van te voren niet aan heeft gedacht. De pool blijkt zo een zeer effectief instrument om de gedachtevorming rondom inclusie op gang te brengen. Daarnaast is de pool een mooie manier voor de ervaringsdeskundigen om te werken aan zijn/ haar persoonlijke ontwikkeling. Op kleine schaal zijn de ervaringsdeskundigen de afgelopen periode ook al aan de slag geweest met het verbeteren van de toegankelijkheid. Zo was hun bijdrage een vast onderdeel van de hierboven beschreven trainingen. Ook zijn er toetsingssessies naar de toegankelijkheid van (digitale en schriftelijke) informatie op het gebied van wonen, welzijn en zorg uitgevoerd. Zo is de nieuwe Wegwijzer-site bekeken en zijn formulieren van het Innovatie-team van feedback voorzien. Tot slot hebben er rondetafel gesprekken met individuele organisaties en medewerkers plaatsgevonden om over specifieke aspecten rondom toegankelijkheid door te praten.

Wat willen we de komende periode via de Nijkerkse Inclusie Agenda bereiken?

Met de trainingen en de pool van ervaringsdeskundigen blijken we twee zeer effectieve instrumenten in handen te hebben om te werken aan het verbeteren van de toegankelijkheid, zowel binnen als buiten het stadhuis. Deze activiteiten worden daarom dit jaar gecontinueerd. Deze activiteiten kunnen dit jaar nog worden bekostigd vanuit de eerder (via het raadsvoorstel) beschikbare gestelde middelen en door het slim combineren van beschikbare budgetten. Daarbij willen we nog meer als de afgelopen periode publiciteit geven aan deze activiteiten. De ervaringsdeskundigen hebben zelf voor dit jaar ook een aantal speerpunten benoemd, namelijk:

- Allereerst willen zij actiever aan de slag met het bezoeken van en in gesprek gaan met diverse organisaties in de gemeente Nijkerk. Ze willen het gesprek aan gaan over knelpunten en kansen in de toegankelijkheid (gevraagd of ongevraagd, bijv. als 'mysterie guest'). Organisaties die door de ervaringsdeskundigen als belangrijk zijn benoemd zijn onder andere de woningcorporatie, politie, gezondheidscentra, bibliotheek, werkbedrijf, regiotaxi. Het accent in dit contact zal met name liggen op de communicatie en de bejegening.
- Ten tweede willen zij hun ervaringen inzetten om andere inwoners die in eenzelfde situatie zitten te informeren, ondersteunen en adviseren in het omgaan met de beperking of andere achtergrond. Dit wordt ook wel 'individuele cliëntondersteuning' genoemd. Deze vorm van onafhankelijke ondersteuning kennen we al vanuit professionele en vrijwilligersorganisaties in Nijkerk. Voor de uitwerking van dit idee zal dan ook de samenwerking worden gezocht met onder andere Sigma en de Gebiedsteams. We denken dat de inzet van ervaringsdeskundigen een mooie aanvulling op de bestaande dienstverlening is.
- Tot slot zal de pool van ervaringsdeskundigen zich blijven inzetten om de expertise en ervaringen in de pool aan te vullen en zo een nog breder beeld rondom toegankelijkheid op te halen. Zo zijn er een aantal inwoners die wel op ad-hoc basis willen meedenken, bijvoorbeeld in het voorzien van feedback op formulieren, brieven of sites. Ook is de wens de pool te zijner tijd aan te vullen met mensen met een fysieke beperking en iemand met een niet-westers achtergrond/ anderstaligen.